

ДРОНИКУ П.П.

Шановний Павле Петровичу!

У Комітеті, згідно з електронною резолюцією Першого заступника Голови Верховної Ради України Корнієнка О.С. від 20 березня 2025 року, опрацьовано, ініційовану Вами на веб-сайті Верховної Ради України, електронну петицію з назвою «Позбавлення статусу Народний депутат колишньої фракції ОПЗЖ» (електронна картка документа (1837897)). Ця петиція в установленій Законом України «Про звернення громадян» строк (до 19.03.2025) не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку (25 000 підписів громадян), і згідно з частиною десятою статті 23¹ вказаного Закону розглядається як звернення громадян, та з питань, що належать до предмета відання Комітету, зазначаємо про таке.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною четвертою статті 76 Конституції України передбачено, що повноваження народного депутата України визначаються Конституцією України та законами України. При виконанні своїх повноважень народний депутат України керується Конституцією України, законами України та загальновизнаними нормами моралі (частина третя статті 1 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України визначені положеннями статті 81 Конституції України та статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України».

Так, повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі: 1) складення повноважень за його особистою заявою; 2) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; 3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім; 4) припинення його громадянства або його виїзду на постійне проживання за межі України; 5) якщо протягом двадцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, ці обставини ним не усунуто; 6) невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції; 7) його смерті.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково також у разі невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції його повноваження припиняються достроково на підставі закону за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії (виборчого блоку політичних партій) з дня прийняття такого рішення (частина шоста статті 81 Конституції України).

Разом з цим, ані Конституція України, ані Закон України «Про статус народного депутата України», ані Регламент Верховної Ради України не містять положень, які б передбачали, що припинення діяльності відповідної депутатської фракції у Верховній Раді України матиме наслідком припинення повноважень народного депутата України, який входив до складу такої депутатської фракції.

Натомість, частиною третьою статті 59 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що народний депутат України, який не увійшов до складу депутатської фракції (у тому числі після оголошення депутатської фракції розпущеною), якого виключено чи який вийшов із складу депутатської фракції, є позафракційним.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № 2102-IX від 24 лютого 2022 року, в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан.

Зазначаємо, що, зокрема, проектом Постанови Верховної Ради України «Про дострокове припинення повноважень деяких народних депутатів України» (реєстр. № 7694), про який згадується в ініційованій електронній петиції, пропонується Верховній Раді України, відповідно до пунктів 4 та 6 частини другої статті 81 Конституції України, припинити достроково повноваження народних депутатів України та наводиться список цих народних депутатів України, які обрані в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі та у виборчих округах, обраних від Політичної партії «Опозиційна платформа – За життя», у зв'язку з виходом цих депутатів із складу депутатської фракції цієї партії та з виїздами на постійне проживання за межі України.

Відтак, враховуючи викладене, припинення повноважень народних депутатів України достроково у спосіб, запропонований проектом Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 7694), не узгоджується з положеннями Конституції України.

Згідно з положеннями частини другої статті 157 Конституції України, Конституція України не може бути змінена в умовах воєнного або надзвичайного стану.

З підстав, передбачених пунктами 1 та 4 частини другої статті 81 Конституцією України, із зазначеного в проекті Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 7694) списку народних депутатів України, Верховною Радою України припинено достроково повноваження таких народних депутатів

України: Львовичі Ю.В. (Постанова Верховної Ради України № 2786-IX від 01.12.2022), Рабіновича В.З. (Постанова Верховної Ради України № 2707-IX від 03.11.2022), Козака Т.Р., Кузьміна Р.Р. та Медведчука В.В. (постанови Верховної Ради України № 2892-IX, № 2893-IX, № 2894-IX від 13 січня 2023 року), Абрамовича І.О. (Постанова Верховної Ради України № 2908-IX від 06.02.2023), Солода Ю.В. (Постанова Верховної Ради України № 2943-IX від 24.02.2023), Королевської Н.Ю. (Постанова Верховної Ради України № 2944-IX від 24.02.2023), Волошина О.А. (Постанова Верховної Ради України № 2945-IX від 06.02.2023), Плачкової Т.М. (Постанова Верховної Ради України № 3255-IX від 14.07.2023).

З повагою

Голова Комітету

С.В. КАЛЬЧЕНКО

